

JUSTITS MINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 7. marts 2018
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Jesper Aagaard
Sagsnr.: 2017-0030-0482
Dok.: 568239

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 150 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. november 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Trine Bramsen (S).

Søren Pape Poulsen

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 150 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for sagsbehandlingstiden ved gruppesøgsmål sammenholdt med sagsbehandlingstiden for individuelle civile søgsmål samt oplyse om sagsbehandlingstiden ved gruppesøgsmål er tilfredsstillende i forhold til at sikre en effektiv måde at håndtere tvister om et større antal ensartede krav?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse. Styrelsen har afgivet en samlet udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 150 og 151 (Alm. del). De to spørgsmål besvares derfor samlet nedenfor.

Af styrelsens udtalelse fremgår følgende:

”Danmarks Domstole er i disse måneder ved at implementere Civilsystemet ved retterne, som skal understøtte den digitale behandling af civile sager. Ved begyndelsen af februar 2018 er alle retter overgået til det nye system. I det gamle sagsbehandlingssystem for civile sager er der ikke udviklet statistik, der muliggør et udtræk af oplysninger, der kan belyse antal sager og sagsbehandlingstid for sager anlagt efter reglerne gruppesøgsmål.

Der er indtænkt statistik om gruppesøgsmål i det nye Civilsystem. På lidt længere sigt bliver det derfor muligt at udarbejde en samlet statistik for retterne om gruppesøgsmål anlagt fra begyndelsen af februar 2018. Domstolsstyrelsen kan oplyse, at der i det nye Civilsystem foreløbigt er oprettet tre sager, der behandles efter reglerne om gruppesøgsmål. Den ene sag er fortsat verserende, og sagsbehandlingstiden kan derfor ikke opgøres på nuværende tidspunkt. De øvrige to sager anlagt efter reglerne om gruppesøgsmål i det nye Civilsystem er blevet afvist. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de to afviste sager er 44 dage. Tallet er afrundet til det nærmeste antal hele dage. De to afviste sager indgår i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for byretterne angivet nedenfor.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålene har Domstolsstyrelsen hørt byretterne, Sø- og Handelsretten og landsretterne om antallet af anlagte gruppesøgsmål i perioden fra lovændringen i 2007 til ultimo november 2017.

Resultatet af høringen er følgende:

Antal anlæg af sager efter reglerne om gruppesøgsmål per år

Byretterne har i perioden 2008 til 2017 samlet set modtaget 33 sager, der er anlagt efter reglerne om gruppesøgsmål. Tallet omfatter alle sagsanlæg, der er oprettet hos byretterne, uanset om sagen efterfølgende er behandlet af retten, henvist eller lignende. Sager, der fortsat er verserende, er medtaget i antallet af anlagte sager. De tre sager, der er anlagt i det nye Civilsystem, er også medtaget. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er store udsving i antallet af sager i de forskellige byretter. Således har adskillige byretter angivet ikke at have haft nogle gruppesøgsmål siden lovændringen i 2007, mens Københavns Byret har behandlet 17 sager efter reglerne om gruppesøgsmål.

<i>Modtagne gruppesøgsmål per år – byretterne</i>									
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
3	3	2	6	2	3	3	4	2	5

Landsretterne har tilsammen haft otte gruppesøgsmål i perioden. Der er ikke taget højde for, hvorvidt sagerne er ankesager eller henviste sager, men blot om sagerne ved oprettelsen er behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål.

Fordelingen per år for landsretterne følger af tabellen nedenfor.

<i>Fordeling af modtagne gruppesøgsmål per år – landsretterne</i>									
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	0	0	3	0	1	1	0	2	0

Sø- og Handelsretten har ikke behandlet gruppesøgsmål i perioden.

Sagsbehandlingstid for sager behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål

Sagsbehandlingstiden for sager behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål i byretterne var i perioden 2008 til 2018 i gennemsnit 484 dage. Tallet er afrundet til det nærmeste antal hele dage. De sager, der med sikkerhed er henvist til en anden ret eller er fejloprettede, er ikke medtaget ved udregningen af gennemsnittet. Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden for sager behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål også omfatter sager, der er afsluttet inden hovedforhandling. De to afviste sager, der er anlagt i det nye Civilsystem, er således medtaget i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden for samtlige civile sager i byretterne 2008-2016 fremgår af det nedenstående skema:

<i>Sagsbehandlingstid i dage - byretterne</i>									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Civile sager									
Almindelige sager ¹	233	276	288	309	347	336	324	311	309
- hovedforhandlede	471	556	550	581	570	530	491	496	495

1) Ved "almindelige sager" forstås almindelige, civile retssager, som anlægges mod en anden person, virksomhed eller myndighed, og hvor sagens økonomiske værdi er større end 50.000 kr. Sager om betalingspåkrav indgår i kategorien. En række sagstyper, som for eksempel boligrets-sager, sager efter den særlige småsagsproces, forældreansvarssager, ægteskabssager, sager om adoption, faderskabssager, sager om værgemål, sager om forbud/påbud, sager om isoleret bevisoptagelse m.fl. er ikke omfattet af kategorien "almindelige sager".

Sagsbehandlingstiden i 2016 var henholdsvis 309 dage for alle almindelige civile sager og 495 dage for almindelige civile sager, der blev hovedforhandlet. Gennemsnittet for sagsbehandlingstiden i de civile sager omfatter både individuelle civile sager og gruppesøgsmål. Det fremgår af "nøgletal" på domstol.dk, at domstolene i 2016 modtog 11.486 civile sager i kategorien "almindelige sager", samt at dette niveau har været stabilt siden 2013. Den samlede sagsbehandlingstid er således overvejende udtryk for de individuelle civile sagers sagsbehandlingstid.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for gruppesøgsmål i landsretterne var i perioden 2008 til 2017 865 dage. Tallet er afrundet til det nærmeste antal hele dage. Udregningen af gennemsnittet er sket på baggrund af fem afsluttede sager behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål. Der er ikke taget højde for, hvorvidt sagerne er ankesager eller henviste sager, og gennemsnittet for sagsbehandlingstiden for gruppesøgsmål i landsretterne omfatter både ankesager og 1. instanssager.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden for civile sager i landsretterne 2008-2016 fremgår af det nedenstående skema.

<i>Sagsbehandlingstid i dage - landsretterne</i>									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Civile 1. instanssager ¹	305	408	461	507	561	690	797	773	832
Civile ankesager ²	320	301	281	330	358	379	429	443	398

1) Tallene omfatter hovedforhandlede civile 1. instanssager anlagt efter 1. januar 2007. Skillelinjen per 1. januar 2007 skyldes ikrafttrædelsen af lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform), der begrænsede muligheden for at anlægge sag ved landsretten i 1. instans.

2) Omfatter hovedforhandlede civile ankesager om økonomi mv. og småsager. Sager mellem private parter, skattesager, forvaltningssager, boligsager og private straffesager er således omfattet af statistikken. Sager om tvangsfjernelse, ægteskab, faderskab, umyndiggørelse og administrativ frihedsberøvelse er derimod ikke omfattet af statistikken.

Til sammenligning med gennemsnittet af sagsbehandlingstiden for sager behandlet efter reglerne om gruppesøgsmål var gennemsnittet af sagsbehandlingstiden for civile sager i landsretterne, som blev behandlet i første instans, 832 dage i 2016. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for ankesager var 398 dage i

2016. Gennemsnittet for sagsbehandlingstiden for de civile sager i landsretterne omfatter både individuelle sager og gruppesøgsmål. Det fremgår af ”nøgletal” på domstol.dk, at der i 2016 blev modtaget 133 civile sager i første instans og 2.483 ankesager. Den samlede sagsbehandlingstid er således overvejende udtryk for de individuelle civile sagers sagsbehandlingstid.”

2. Reglerne om gruppesøgsmål, der findes i retsplejelovens kapitel 23 a, blev indført ved lov nr. 181 af 28. februar 2007. Reglerne, der i det væsentlige bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1468/2005 om reform af den civile retspleje IV (Gruppesøgsmål mv.), trådte i kraft den 1. januar 2008.

Gruppesøgsmål er en særlig procesform, der er udformet med henblik på under én sag at behandle flere – og navnlig et større antal – ensartede krav. Betegnelsen ”gruppesøgsmål” sigter til, at søgsmålet angår krav, som tilkommer en flerhed af personer, og hvor en repræsentant for denne gruppe (ikke de enkelte gruppemedlemmer) anses som part i søgsmålet.

Af retsplejelovens § 254 b, stk. 1, fremgår det bl.a. om betingelserne for, hvornår et gruppesøgsmål kan anlægges, at gruppemedlemmerne skal kunne identificeres og underrettes om sagen på en hensigtsmæssig måde, og at der skal kunne udpeges en grupperepræsentant.

3. I 2014 udarbejdede Justitsministeriet en redegørelse til Retsudvalget om erfaringerne med de nye regler om gruppesøgsmål. Redegørelsen blev udarbejdet på baggrund af en høring af en række organisationer og myndigheder med viden om og interesse i reglerne om gruppesøgsmål.

Af redegørelsens konklusion fremgår det bl.a., at det på baggrund af beskrivelsen af de sager, som har været ført efter reglerne om gruppesøgsmål, og de modtagne høringssvar var Justitsministeriets opfattelse, at reglerne om gruppesøgsmål fungerede efter hensigten. Justitsministeriet fandt derfor, at der ikke var behov for at foreslå ændringer eller præciseringer af de gældende regler i retsplejeloven om gruppesøgsmål eller øvrige love, der måtte have betydning for anvendelsen af gruppesøgsmål.

4. Som det fremgår af Domstolsstyrelsens udtalelse, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for gruppesøgsmål ved byretterne på 484 dage. Byretternes sagsbehandlingstid for gruppesøgsmål adskiller sig således ikke væsentligt fra de tal for sagsbehandlingstiden for almindelige hovedforhandlede civile sager, som fremgår af Domstolsstyrelsens udtalelse.

I øvrigt bemærkes, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for gruppesøgsmål er baseret på relativt få sager over en 10-årig periode, og at det derfor er svært at konkludere noget generelt på baggrund af tallene. Dette gælder i særdeleshed for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for gruppesøgsmål i landsretterne, fordi dette tal er baseret på i alt 8 sager fordelt på 10 år.

Samlet set er det min opfattelse, at oplysningerne fra Domstolsstyrelsen om antallet af anlagte gruppesøgsmål i perioden 2008-17 og den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke for nuværende giver anledning til at ændre den vurdering af behovet for at ændre reglerne om gruppesøgsmål, som fremgår af Justitsministeriets redegørelse fra 2014.